

## Veřejná správa a veřejná politika

David Špaček  
david.spacek@econ.muni.cz  
únor 2013

## Organizace předmětu, předpoklady úspěšného absolvování

- vše podstatné ve **studijním plánu**, kterému věnujte pozornost
- konzultujte a neřešte věci na poslední chvíli na diskusním fóru**
- úkoly na seminář ve studijních textech**

## 2. Proč stát (teorie vzniku a existence státu)

většinou „**STÁT**“ jako (spíše) přirozený výsledek vývoje společnosti odvozený od ...

### TYPOLOGIE TEORIÍ VZNIKU STÁTU

- např.
- teologické teorie
  - mocenské teorie
  - právní teorie (patriarchální, patrimoniální, smluvní)
  - teorie etické
  - teorie psychologické (antropologické)

## Znaky moderního státu a různá pojetí státu

- specifická mocenská autorita (moc a veřejná moc, monopol, suverenita)
- určitá trvalost (historie, mezinárodní uznání)
- složitost organizace a její motivy (→↓, primární a sekundární veřejná moc, intergovernmentalismus aj.)
- specifické ekonomické zajištění (proč?)
- princip personality a princip legitimacy moci (motivace podřídit se moci)
- princip teritoriality
- princip demokratického právního státu

## Teorie státu a veřejné správy - veřejná moc a její organizace, znaky státu a veřejné správy

## Co máme před sebou

- Kde všude na stát narazíte? - interdisciplinarita „státu“ a „veřejné správy“
- Proč stát? (teorie vzniku a existence státu, definiční znaky státu)
- Co je stát konkrétněji? (stát a veřejná správa, jejich funkce)

## Organizaci veřejné moci a roli jejích nositelů v praxi vždy ovlivňuje forma státu, kterou determinují

FORMA VLÁDY	STÁTNÍ REŽIM	STÁTNÍ ZŘÍZENÍ
Charakterizuje složení a povahu nejvyšších státních orgánů a vztahy mezi nimi.	Charakterizuje metody působení státu na společnost a jednotlivce	Charakterizuje vztah státu k jeho územním jednotkám.
Odlišují se tyto formy vlády / ústavní (či politické) systémy <ul style="list-style-type: none"> <li>parlamentní republiky / monarchie</li> <li>prezidentská republika</li> <li>neoprezidentské / smíšené systémy</li> <li>systémy direktoriální</li> </ul>	Odlišují se režimy: <ul style="list-style-type: none"> <li>autoriářské</li> <li>liberální (demokratické)</li> </ul>	Odlišuje se zřízení <ul style="list-style-type: none"> <li>unitární</li> <li>(konfederativní)</li> <li>federativní</li> </ul>

## 2) Veřejná správa a stát a jeho struktura

- VS je jedním z nástrojů státní moci
- 2 pohledy (materiální a formální)



- dichotomie politiky a správy
- ovlivňuje existující forma státu

## 1. Kde všude na „stát“ narazíte: interdisciplinarita „státu“ a „veřejné správy“

VEŘEJNÁ SPRÁVA JAKO	VĚDNÍ OBORY, KTERÉ SE JÍ ZABÝVAJÍ
<ul style="list-style-type: none"> <li>disciplína (obor výzkumu a studia)</li> <li>(byrokratická) činnost</li> <li>struktura (třady, jejich úrovně a pracovníci)</li> <li>....</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>právo (ústavní, správní právo – obecná a zvláštní část ...)</li> <li>státověda, politologie</li> <li>ekonomie (veřejná ekonomie, veřejné finance, institucionální ekonomie...)</li> <li>management, marketing</li> <li>správní věda, public management</li> <li>historické vědy</li> <li>...</li> </ul>

VĚDNÍ OBORY	... a VS (výběr)
STÁTOVĚDA (A SROVNÁVACÍ ÚSTAVNÍ PRÁVO)	<ul style="list-style-type: none"> <li>stát a jeho funkce</li> <li>forma vlády, státní režim, státní zřízení</li> </ul>
OBEČNÉ SPRÁVNÍ PRÁVO	<ul style="list-style-type: none"> <li>odlišení soukromé a veřejné správy</li> <li>veřejná správa a tripartita státní moci</li> <li>státní správa a samospráva</li> <li>vrchnostenská a nevrchnostenská veřejná správa a formy činnosti veřejné správy</li> </ul>
VEŘEJNÁ EKONOMIE	<ul style="list-style-type: none"> <li>ekonomické odůvodnění státu a smíšené ekonomiky</li> <li>veřejná správa a veřejný a soukromý sektor</li> <li>ekonomické interpretace byrokracie</li> <li>VS jako subjekt ovlivňující selhávání veřejného sektoru</li> </ul>
SPRÁVNÍ VĚDA, PUBLIC MANAGEMENT	<ul style="list-style-type: none"> <li>důvody a cesty zlepšování na straně politiky a administrativy, reformy</li> </ul>

NĚCO DNES, NĚCO JINDY, NĚCO JINDE, NĚCO NIKDY ©

## Charakter veřejné správy

- odlišnosti od správy soukromé
  - jaký charakter především mají instituce veřejné správy?
  - kdo stanovuje funkce veřejné správy a jaká je jeho motivace?
  - je řízení veřejné správy jednoúrovňové?
  - jaký je rozsah konkurence ve veřejné správě?
  - jaké jsou role občana ve vztazích s institucemi veřejné správy?
  - kdo je stakeholder veřejné správy?
  - má veřejná správa pouze „pečovatelskou“ funkci?
  - ...

## Vnitřní struktura veřejné správy jako exekutivy

- právní postavení subjektu veřejné správy (působnost + pravomoc)
- správní odvětví
- státní správa a samospráva
- zájmová samospráva
- ostatní vykonavatelé veřejné správy (agentury, kontrahování ...)

## **Funkce státu a veřejné správy**

- vnitřní a vnější funkce  
resp. vrchnostenské a nevrchnostenské funkce
- funkce státní správy (v širším smyslu)  
a funkce samosprávy
- funkce veřejné správy a veřejná ekonomie

Jak to všech shrnout? 😊

**DÍKY ZA POZORNOST.**

**PS: Ve studijních textech jsou úkoly k zopakování a samostudiu na seminář.**